

Izbira in vzorčenje tretjega predmeta NPZ v 9. razredu

V skladu s 64. členom *Zakona o osnovni šoli* in 3. členom *Pravilnika o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli* minister za vzgojo in izobraževanje septembra med obveznimi predmeti v 8. in 9. razredu na predlog Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja določi največ štiri predmete, pri katerih se bo v tekočem šolskem letu izvedlo nacionalno preverjanje znanja (v nadaljevanju NPZ) pri tretjem predmetu. Nabor tretjih predmetov ali posamezni tretji predmet v naboru se lahko v naslednjem šolskem letu ponovi. Obenem ministrstvo objavi, iz katerega tretjega predmeta se bo preverjalo znanje na posamezni osnovni šoli. Ker *Zakon o osnovni šoli* določa, da je za učence zasebnih šol in šol, ki izvajajo program osnovne šole po posebnih pedagoških načelih, tretji predmet NPZ v 9. razredu vedno prvi tuji jezik, je ta vsako leto v naboru za tretji predmet.

Državni izpitni center za posamezno šolsko leto pripravi predlog seznama osnovnih šol z določenim tretjim predmetom NPZ in ga posreduje ministrstvu za vzgojo in izobraževanje. Čeprav vsi učenci v Sloveniji ne opravljajo preverjanja znanja iz istega tretjega predmeta, je pri vsakem predmetu pomembno pridobiti kar največ informacij o njihovem znanju. Nabor šol, na katerih se izvaja NPZ iz posameznega tretjega predmeta, se tako določi z vzorčenjem, s katerim želimo zagotoviti kar največjo reprezentativnost dosežkov za vse slovenske šole. Postopek določanja tretjega predmeta posamezni šoli poteka po načelih naključnega razvrščanja šol v skupine. Vzorčenje šol poteka po statističnih regijah Slovenije, tako da so vsi štirje tretji predmeti v posamezni regiji zastopani čimbolj enakovredno. Upoštevano je tudi načelo o enakomerni zastopanosti posameznega tretjega predmeta med različno velikimi šolami, saj je lahko velikost šole po izkušnjah drugih raziskav posredno povezana z dosežki učencev.

Pri naključnem vzorčenju tretjega predmeta po šolah obstaja nekaj izjem, ki zagotavljajo izvedljivost in učinkovitost postopka. Šole, ki izvajajo pouk na narodno mešanem območju v Prekmurju, imajo naključno določen isti predmet, prav tako imajo naključno določen isti predmet šole na narodno mešanem območju v Slovenski Istri. Podobno se naključno določi tudi en predmet centru in vsem šolam, ki imajo v 9. razredu slepe učence, in en naključni predmet vsem zavodom oziroma centrom, v katerih se šolajo gluhi učenci.

Po preučitvi pobud šol je Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja sprejela sklep, s katerim se od šolskega leta 2018/19 naprej vzorčenje spremeni tako, da se posamezni šoli ne more določiti prvi tuji jezik kot tretji predmet NPZ v 9. razredu dve leti zapored. To seveda ne velja za prej omenjene šole, ki imajo skladno z zakonom kot tretji predmet vedno določen prvi tuji jezik.